

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Сучасна українська літературна мова»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	спеціальність 035 Філологія
Тип і назва освітньої програми	ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 4, загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 14 год, практичних занять – 26 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Дедухно Алла, к. філол. н., доцент, доцент кафедри германської і української філології <i>контакти:</i> ауд. 459 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> dedukhno.alla@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/dedukhno-alla-volodymyrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. <i>фахові:</i> ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання

Програмні результати навчання	норм літературної мови та культури мовлення. ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами (англійською та німецькою) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. ПРН 14. Використовувати державну та іноземні мови (англійську та німецьку) в усній та письмовій формі, різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя
---	---

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Під час вивчення дисципліни формуються навички чітко та аргументовано висловлювати свої думки в усній формі залежно від ситуації, використовуючи спеціалізовану термінологію та мовні засоби в професійних ситуаціях, навички міжкультурної комунікації, що включають знання соціальних та культурних контекстів спілкування, а також навички створення, редагування та вдосконалення різножанрових текстів відповідно до літературних норм.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поглибити знання із сучасної української літературної мови, її основних розділів: фонетики, фонології, орфоепії, лексики, фразеології, словотвору, морфології, синтаксису; розвинути лінгвістичне мислення; ґрунтовно опанувати правописні норми, аналізуючи професійні питання, аргументуючи власні погляди; навчитися створювати письмові тексти різних жанрів (наукові статті, офіційні документи, листи, есе, доповіді), відповідно до вимог жанру та комунікативної мети.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Фонетика, фонологія, орфоепія сучасної української літературної мови.
Тема 2. Графіка та орфографія сучасної української літературної мови.
Тема 3. Лексикологія та фразеологія сучасної української літературної мови.
Тема 4. Лексикографія сучасної української літературної мови.
Тема 5. Словотвір сучасної української літературної мови.
Тема 6. Морфологія сучасної української літературної мови.
Тема 7. Синтаксис сучасної української літературної мови.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проектування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи письмового контролю (тести, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені в Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.

- щодо академічної доброчесності

Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>

- щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бабій І. М., Лісняк Н. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір : навчальний посібник. Вид. 3-є. Київ : Навчальна книга – Богдан, 2022. 104 с.
2. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 416 с.
3. Вербич С. Граматика української мови в таблицях за оновленим правописом. Київ : Арій, 2022. 128 с.
4. Малюга Н. М., Колоїз Ж. В. Сучасна українська літературна мова: Словосполучення. Речення. Текст. Пунктуація : навч. посіб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2020. 175 с.
5. Сучасна українська літературна мова. Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т філол. та журн., Каф. укр. мови та метод. її навч. ; уклад. Зоя Іванівна Комарова. Умань : Візаві, 2023. 202 с.

Допоміжні

1. Дедухо А. В. Прокляття як мовленнєвий акт. *Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 18–19 травня 2021. Полтава, 2021. С. 703–706.
2. Дедухо Алла, Шаравара Тамара. Дискурсивні особливості мовленнєвого акту побажання. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 25–27.
3. Дедухо А. В., Шаравара Т. О. Лінгвопрагматичні особливості перформативного акту співчуття (на матеріалі української мови). *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 27–34.
4. Дедухо Алла, Шаравара Тамара. Функціонально-семантичний аспект мовленнєвих актів закладу. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 34–37.
5. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
6. Liulka V., Dedukhno A. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. *Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers* / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 50. pp. 347–351.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <http://www.slovyk.net>
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info>
3. Словники он-лайн. URL: www.rozum.org.ua
4. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>
5. Українська мова : Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
6. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми /Форми семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування	Виконання практичних завдань на заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	
Тема 1. Фонетика, фонологія, орфоепія сучасної української літературної мови	2	10	15	8	12
Тема 2. Графіка та орфографія сучасної української літературної мови	2	10			12
Тема 3. Лексикологія та фразеологія сучасної української літературної мови	2	10			12
Тема 4. Лексикографія сучасної української літературної мови	-	5			5
Тема 5. Словотвір сучасної української літературної мови	2	10			12
Тема 6. Морфологія сучасної української літературної мови	2	10			12
Тема 7. Синтаксис сучасної української літературної мови	2	10	15	8	35
Разом	12	65	15	8	100

Шкала та критерії оцінювання опитування

Тип / опис завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
6 опитувань / 1 опитування Схарактеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми.	0, 1 або 2 бали	2 бали , якщо правильно схарактеризовано ключові поняття теми; 1 бал , якщо надано частково правильну відповідь; 0 балів , якщо надано неправильну відповідь або відповіді не надано.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Тип / опис завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Виконання навчальних завдань практичного характеру.	5 балів	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти виявляє глибокі знання, досконало обґрунтовує свої думки, вміло застосовує знання на практиці, наводить самостійно складені приклади, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних

		результатів навчання.
	4 бали	Практичне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень знань, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить приклади, допускає поодинокі помилки в послідовності викладу матеріалу, відповідає без порушення норм літературної мови. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	3 бали	Практичне завдання виконано частково, здобувач вищої освіти демонструє невеликий обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з незначними порушеннями мовних норм. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	2 бали	Практичне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти демонструє обмежений обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	1 бал	Практичне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень знань, непослідовно обґрунтовує свої думки, плутається у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
	0 балів	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє знання, не обґрунтовує свої думки, плутається у формулюванні правил, відповідає зі значним порушеннями мовних норм, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестових завдань

Тип / опис завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). Загалом – 8 завдань Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 1 бал	1 бал , якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

8 балів	Здобувач вищої освіти вправно застосовує знання із сучасної української літературної мови для розв'язання завдань; уміє працювати самостійно, проявляти відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, уміє планувати та управляти часом; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
6 – 7 балів	Здобувач вищої освіти застосовує знання із сучасної української літературної мови для розв'язання завдань, проте допускає помилки; уміє працювати самостійно, проявляти відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів; уміє планувати та управляти часом; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
4 – 5 балів	Здобувач вищої освіти не повністю застосовує знання із сучасної української літературної мови для розв'язання завдань, допускає помилки; уміє працювати самостійно, проявляти відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів; уміє планувати та управляти часом; розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
2 – 3 бали	Здобувач вищої освіти частково застосовує знання із сучасної української літературної мови для розв'язання завдань, допускає суттєві помилки; частково уміє працювати самостійно, проявляти відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття; частково уміє планувати та управляти часом; не повною мірою розуміє вимоги до діяльності за спеціальністю. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
1 бал	Здобувач вищої освіти фрагментарно застосовує знання із сучасної української літературної мови для розв'язання завдань, допускає значні помилки. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
0 балів	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє знання, не обґрунтовує свої думки, плутається у формулюванні правил, відповідає зі значним порушеннями мовних норм, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Тип / опис завдання	Кількість балів	Шкала оцінювання
Виконання завдань: виконання конспекту із завданнями, винесеними самостійне опрацювання. на	13 – 15 балів	Завдання виконано правильно, у повному обсязі з дотриманням мовних норм та наведенням прикладів. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	9 – 12 балів	Завдання виконано правильно, проте трапляються деякі змістові помилки, неточності. Мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	6 – 8 балів	Завдання виконано не повністю, наявні змістові помилки. Більша частина завдання виконана правильно; допущено не

		більше чотирьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	3 – 5 балів	Завдання виконано частково, наявні суттєві змістові помилки. Половина завдань виконана правильно; допущено не більше шести помилок; мовне оформлення відповідей потребує коригування. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	1 – 2 бали	Завдання виконано фрагментарно, наявні суттєві змістові недоліки, порушено логіку викладу, наявні грубі порушення літературних норм. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
	0 балів	Завдання не виконано або виконано неправильно, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.